

SOHIBQIRON YULDUZI

ижтимоий-тарихий, илмий ва оммабоп журнал

ТАХРИР ҲАЙЪАТИ АЪЗОЛАРИ:

академик Акмал Саидов
академик Анатолий Сагдуллаев
академик Дилором Юсупова
Сирожиiddин Саййид
проф. Абдурахим Эркаев
проф. Қаҳрамон Ражабов
проф. Юлдуз Эргашева
проф. Баҳодир Эшов
филол.ф.д. Нафас Шодмонов
Тўлқин Ҳайит
т.ф.д. Г.Мўминова
проф. Шокир Гафоров
филол.ф.д. Ҳўжамурод Ҳабборов
филол.ф.д. Дамин Тўраев
т.ф.д. Акрам Ҳасанов
проф.Камолiddин Ғаниев
т.ф.н.доц. Матлуба Тўраева
т.ф.д.Фахриддин Раҳмонов
т.ф.ф.д. Раъно Тўхтаева

Бош муҳаррир:

Очил Бўриев

Нашр учун масъуллар:

Равшан Тўхтамишев
Илҳом Тоғаев

Саҳифаловчи:

Баҳодир Мусаев

МУАССИС:

SOHIBQIRON SHULASI M.CH.J.

Қашқадарё вилоят матбуот ва ахборот
бошқармасида 2012 йил 12 мартда
14-076 рақами билан рўйхатга олинган.
Журнал йилда 4 мартаба чоп этилади.
Журналдан кўчирма олинганда манба
қайд этилиши шарт.

Манзилимиз:

Қарши шаҳри, Мустақиллик шоҳ кўчаси,
2-уй. Телефон: 91.466-80-32
Теринга 16.01.2024 йилда берилди.
Босинга 29.02.2024 йилда рухсат
этилди. 06.03.2024 йилда босилди.
Бичими 70x100 1/16.15,04 босма табоқ.
Адади 30 нусха. Бўюртма №59
Журнал «Photo Express» ишлаб чиқариш
корхонаси босмахонасида чоп этилди.

Босмахона манзили:

Қарши шаҳри Мустақиллик шоҳ кўчаси,22-уй.

Электрон манзилимиз:

sohibqiron_jurnali@mail.ru

2024 йил №2 сон (55)

2024 йил «Ёшлар ва бизнесни
қўллаб-қувватлаш йили»

Журнал таниқли шоир, маънавият
жонкуяри (марҳум) Исмоил Тўхтамишев
ташаббуси билан ташкил этилган.
2010 йилдан чоп этилади.

MUNDARIJA

TADQIQOT

Boltaboyev Muxammadjon Axmadjon o'g'li. SOVET HOKIMIYATINING DASTLABKI YILLARIDA VAQF MULKLARINING AHVOLI.....	4
Jurayev Husniddin Pazliddinovich. BUXORO AMIRLIGIDA SOLIQ SIYOSATI..	10
Murodova Sadoqat Qo'ziboyevna. O'ZBEKISTONDA MUSTAQILLIK YILLARDA BAXSHICHILIK SAN'ATINI RIVOJLANISHI.....	15
Ж.К.Тоғаймуродов, O'ZBEKISTON SHAROITIDA DINIY BAG'RIKENGLIKNI MUSTAHKAMLASH IMKONIYATLARI.....	18
Махманова Моҳира. MUSTAQILLIK YILLARIDA MUSIQA TA'LIMI TIZIMIDAGI O'ZGARISHLAR VA YANGILANISHLAR.....	25
Bo'riyeva Sanobar Farhod qizi. XORIJIY TIL O'QITISHDA DUCH KELINADIGAN MUAMMOLAR VA ULARNING OLDINI OLISH UCHUN QO'LLANILADIGAN METODLAR.....	31
Timirova Shirin Shavkatovna. AHOLI VA YOSHLARNING TOZA ATROF-MUHITDA YASHASH HUQUQINING UMUMIY TASNIFI.....	35
Nargiza Alimova. TURKISTON SOLIQ TIZIMIDAGI O'ZGARISHLAR VA ULARNING O'ZIGA XOS JIHATLARI (XIX ASR OXIRI - XX ASR BOSHLARI).....	40
Feruza MALLAYEVA. QASHQADARYODA NEFT VA GAZ SANOATINING SHAKLLANISHI TARIXI.....	44
Abdullaev Ravshanjan. ALISHER NAVOIY ASARLARINING MAZMUN-MOHİYATI VA O'QUVCHILARNING MA'NAVİY KAMOLOTIDAGI O'RNI..	54
Аминов Х.А., TEMURIYLARDAN SHAYBONIYLARGA O'TISH DAVRIDA YARATILGAN FIQHİY ASARLAR.....	60
Azizov Fayoz. BAROKKO DAVRI MUSIQA USLUBI.....	66
Тўраев Анвар. BUXORO TURKMANLARI MILLIY TAOMLARINING O'ZIGA XOSLIGI.....	73
Ergashev Suxrob. MAKTAB VA MADRASALAR TARIXSHUNOSLIGI (XX ASR BOSHLARI MISOLIDA).....	80
Karimov B.BUXORO AMIRLIGI DAVRIDA QARSHI SHAHRI IQTISODIYOTINING YETAKCHI TARMOQLARI.....	85
Mahmadaminov Mirqosim. EXPLORING CONDITIONALS IN DISCOURSE: FROM ALTERNATIVE MENTAL SPACES TO LINGUISTIC CHOICES....	88
Mamatova Mavluda. TARIX DARSLARIDA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	95
Zavqiddin Buriyev. ROSSIYA IMPERIYASI DAVRIDA KASPIYORTI VILOYATI AHOLISINING IJTIMOİY, MA'NAVİY - MADANIY HAYOTIDA SODIR BO'LGAN O'ZGARISHLAR.....	100
A.Nasimov,G.T.Rasulova. MUSTAQILLIK YILLARIDA O'ZBEKISTONNING JANUBIY VOHALARI ETNOGRAFIYASIGA DOIR MASALALARNING SURXON VOHASI TADQIQOTCHILARI TOMONIDAN YORITILISHI.....	108
Mahmaniyo'zov O'g'abek. OLIY TA'LIM TIZIMIDA HAMKORLIK ALOQALARI.....	113
O'tkirov Abdulazizbek. YEVROPA MAMLAKATLARIDA XAYRIYA FAOLIYATINING YARALISH TARIXI (GERMANIYA FEDERATIV RESPUBLIKASI MISOLIDA).....	120
Ro'ziyeva Dilshoda. MUSTAQILLIK YILLARIDA O'ZBEKISTONDA ODAM SAVDOSINI OLDINI OLISHGA QARATILGAN DAVLAT SIYOSATI.....	126
Samadova Nargiza. ILK O'RTA ASRLAR SHAHARSOZLIGI, SO'G'D MISOLIDA.....	130
Sherxon QORAYEV. XORAZMLIK SHOIR XONLAR SULOLASI TARIXI (XIVA HUKMDORI SAYYID MUHAMMAD BAHODIRXONNING 12 NAFAR SHOIR ZURRIYODI IJODI MISOLIDA).....	133
Temirova Feruza. IKKINCHI JAHON URUSHI YILLARIDA QASHQADARYO XOTIN-QIZLARINING SANOAT KORXONALARIDAGI FAOLIYATI.....	149

Tilabjonova Sevinch. PEDAGOGIK AMALIYOTNI O'TKAZISHDA INTERFAOL METODLARNING AHAMIYATI.....	153
Xasanova Zulhumor. 1916 YILDA JIZZAXDA RO'Y BERGAN QO'ZG'OLON, SABAB VA OQIBATI.....	158
Xolikulov Pirnafas. TA'LIM ISLOHOTLARI: BOG'CHA TA'LIMI YANGI BOSQICHDA.....	162
Zokirova Muhabbat. YANGI MEHNAT QONUNCHILIGIDA AYOLLAR MEHNATINI HUQUQIY JIHATDAN TARTIBGA SOLISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	174
Абдуллаев Ўктам. O'ZBEKISTONDA OLIY MA'LUMOTLI PEDAGOG KADRLAR TAYYORLASH TIZIMINING YO'LGA QO'YILISHI (XX asrning 20-30 yillari).....	179
Абдуматов Алишер. O'ZBEKISTONDA OLIY MA'LUMOTLI PEDAGOG KADRLAR TAYYORLASH TIZIMINING YO'LGA QO'YILISHI (XX asrning 20-30 yillari).....	183
Алиязарова Дилдора. FARG'ONA VODIYSIDA VAQTLI MATBUOTNING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISHI TARIXIDAN (XIX ASR OXIRI-XX ASRNING 80 YILLARI).....	188
Бабаёрова Шахноза. BUXORO XONI ABDULLAXON II NING KARMANA SHAHRI TARIXIDA TUTGAN O'RNI.....	198
Р.Қаршиев, М.Раматов. "BOBURNOMA"DA YER YUZI SAYQALI - SAMARQAND TASNIFI.....	203
Камол Хазраткулов. HAM TABIB VA SAYYOH, HAM OLIM VA SHOIR EDI.....	208
Каримова Дилафруз. QADIMG'I XORAZM HUDUDIDAGI DASHT CHORVADOR QABILALARNING MODDIY MADANIYATI.....	216
Лола Азимова, LIRIK MISRALARDA DINIY G'OYALARNING BADIY TALQINI (XVII-XVIII ASRLAR MISOLIDA).....	223
Қаҳрамон Ражабов, O'ZBEKISTON AHOLISI MILLIY TARKIBINING XX ASRDA O'ZGARISHI HAMDA O'ZBEKLAR MIQDORI.....	227
Ramatov Murat. NAVOIY VILOYATINING TURIZM SOHASIDAGI O'ZIGA XOS YO'NALISHLARI.....	245
Сагдуллаева Фарангиз. СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДИКИ РАЗВИТИЯ ПРАКТИЧЕСКИХ ДИАГНОСТИЧЕСКИХ НАВЫКОВ СТУДЕНТОВ ТЕХНИЧЕСКИХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ.....	249
Самаров Фахриддин. SURXONDARYO VILOYATIDAGI TARIXIY-ME'MORIY OBIDALARNI QAYTA TIKLASH VA TA'MIRLASH JARAYONLARI.....	255
Неъматулло НАСРУЛЛАЕВ. UBAYDULLOH IBN MAS'UD SADRUSH SHARI'ANING "TA'DILUL ULUM" ASARI HAQIDA.....	260
Сафарова Зиёла. ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ БИБЛИОТЕК УЗБЕКИСТАНА В ГОДЫ ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЫ.....	266
Усманова Хулкар. "SALOTI MAS'UDIY"NING O'ZBEKISTON FONDLARIDAGI QO'LYOZMA VA TOSHBOSMA MANBALARI.....	274
Хонкулов Шавкатжон. O'ZBEK TEATRINI RIVOJIDA HAMZA HAKIMZODANI O'RNI.....	281
Шарипов Азизжон. MIRZO BOBUR NOMI BILAN BOG'LIQ AYRIM TOPONIMIK MA'LUMOTLAR.....	286
Шаропова Нигора. ИЗМЕНЕНИЯ В СФЕРЕ ОБЩЕГО ОБРАЗОВАНИЯ В НОВОМ УЗБЕКИСТАНЕ.....	296
Жумаева Шоира. ZIYORAT MAROSIMLARI VA URF-ODATLARIGA GLOBAL JARAYONLAR TA'SIRI: O'ZGARISHLAR VA YANGILANISHLAR.....	301
Эгамбердиева Г.А. QASHQADARYO VILOYATIDA 2018-2019 YILLAR DOIRASIDA QABUL QILINGAN MEYORIY HUJJATLAR ASOSIDA TURIZMNI RIVOJLANISHI.....	305
Ўроқова Н.С. YANGI O'ZBEKISTON SHAROITIDA TA'LIM ISLOHOTLARI.....	312

QASHQADARYO VILOYATIDA 2018-2019 YILLAR DOIRASIDA QABUL QILINGAN MEYORIY HUJJATLAR ASOSIDA TURIZMNI RIVOJLANISHI

Эгамбердиева Г.А.

Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон миллий университети

Калит сўзлар: фармон, қарор, туризм, инфратузилма, минтақа, туристик оқим

Ҳозирги дунёда глобаллашув жараёнлари инсониятнинг сиёсий, ижтимоий-иқтисодий, маданий ҳаётининг барча жабҳаларига катта таъсир кўрсатмоқда. Шу нуқтаи назардан алоҳида давлатлар иқтисодиёти ва маданиятининг барча соҳаларини қамраб олаётган туризмнинг жаҳон миқёсида ривожланиши айниқса долзарбдир. Шу муносабат билан Халқаро туризм этикаси қўмитаси иқтисодиётга туризм тармоғининг тарихий билимларни сақлаш ва оммалаштиришга имкон берувчи янги йўналишларини жорий этишга кўмаклашмоқда.

Ўзбекистон мустақилликка эришган дастлабки йиллардан бошлаб туризм миллий иқтисодиётнинг стратегик муҳим тармоқларидан бирига айланди. Бу борада мамлакатимизда туризмни ривожлантириш, уни диверсификация қилиш ва ҳудудларни жадал ривожлантиришни таъминлаш, янги иш ўринларини яратиш, аҳоли даромадлари ва турмуш сифатини ошириш, шунингдек, инвестиция жозибадорлигини ошириш бўйича комплекс чора-тадбирлар изчил амалга оширилмоқда.

Республика туризм ривожига Қашқадарё замини ўзининг бой тарихи, қадимий осори-атиқалари, ўтмиш ёдгорликлари билан муҳим ўрин тутиши [1], Шаҳрисабз, Китоб, Яккабоғ, Деҳқонобод туманларидаги ажойиб шаршаралар, яшил водийлар, Қамаш, Қарши, Ғузор туманидаги муқаддас қадамжолар, Нишон, Миришкор ва Муборақдаги обод бўлаётган чўл-у биёбонлар, қум барханлари, саксовулзорлар, аждодларимизнинг буюк ва бетакрор маданияти ҳақида сўзловчи зиёратгоҳлар, сардобалар хорижлик сайёҳларни жалб этишда муҳим аҳамияти кўрсатиб берилган [2].

Қашқадарё вилоятида 2018-2019-йилларда туризм инфратузилмаси объектларини барпо этиш режасига кўра 167 та лойиҳа амалга оширилди [3], кўплаб меъерий ҳужжатлар қабул қилинди. Уларда тарихий-маданий обидаларни таъмирлаш, тармоқни ахборот технологиялари билан таъминлаш кўзда тутилганлиги тадқиқотда ўз аксини топган. Шу жумладан:

1. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 7

августдаги "Оилавий меҳмон уйлари фаолиятини ташкил этиш тўғрисида" 631-сонли қарорига асосан:

Қашқадарё вилоятида 2018 йилга қадар жами 41 та меҳмон уйлари ташкил этилган бўлиб, кун сайин уларнинг сони ортиб бормоқда. Улардан Қарши шаҳрида 4 та, Шаҳрисабз шаҳрида 33 та, Китоб туманида 2 та, Шаҳрисабз туманида 1 та ҳамда Чироқчи туманида 1 та меҳмон уйлари фаолият олиб боришмоқда.

2. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 10 октябридаги "Давлат ўрмон хўжалиги органларининг фаолиятини такомиллаштириш ва ўрмон хўжаликларининг чегара ҳудудлари табиий ресурсларидан фойдаланиш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги 717-сонли қарорига асосан:

Вилоятда жами 8 та ўрмон хўжалиги ҳамда 1 та Жовуз қўриқхонаси мавжуд бўлиб, улардан ҳозирги кунга қадар 4 тасида илмий текширув ва тадқиқот ишлари амалга оширилган. Жорий йил 1-3 август кунлари Китоб туманида I Халқаро Геотуристтик форум ўтказилган бўлиб, ушбу форум доирасида Жовуз қўриқхонасига ГЕОПАРК унвони берилиши кутилмоқда ва бу ташаббус ЮНЕСКО томониан қўллаб қувватланилмоқда. 16-19 ноябрь кунлари Юнеско вакиллари томонидан Жовуз қўриқхонаси ўрганиб чиқилди.

3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 24 ноябрдаги "Ўзбекистон Республикасида меҳмонхона бизнесини жадал ривожлантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги 954-сонли қарорига асосан:

Вилоятда жами 26 та бўш турган ер участкалари меҳмонхона бизнесини жадал ривожлантириш мақсадида тадбиркорлик субъектларига ажратилган.

Асосан Қарши шаҳрида 5 та, Китоб туманида 6 та, Косон туманида 3 та, Яккабоғ тумани 3 та, Нишон туманида 2 та, Муборак туманида 2 та, Қарши туманида 1 та, Касби туманида 1 та, Деҳқонобод туманида 1 та, Шаҳрисабз туманида 1 та ҳамда Миришкор туманида 1 тадан ер участкалари тадбиркорларга ажратилган [4].

4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 3 декабрдаги "Экотуризмни ривожлантириш ва сув омборларининг сувни муҳофаза қилиш зоналари доирасида ер участкалари ажратиш тартибини такомиллаштириш бўйича чора-тадбирлар тўғрисида"ги 978-сонли қарорига асосан:

Вазирлар Маҳкамасининг 978-сонли қарорининг 1-иловасига Қашқадарё вилоятидан жами 3 та сув омбор киритилган бўлиб, улардан Шаҳрисабз тумани Хисорак сув омборидан 3 га, Яккабоғ тумани Қизилсув сув омборидан 1 га ҳамда Ғузор тумани Пачкамар сув омборидан 0.5 га ер ажратилган бўлиб, ушбу ҳудудларда экотуризмни ривожлантириш мақсадида тарғибот ишлари амалга оширилмоқда, хорижий ва маҳаллий тадбиркорлар (инвесторлар) қидирилмоқда.

5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 5 январдаги

"Туризм тармоғини жадал ривожлантиришга оид чора-тадбирлар тўғрисида"ги ПҚ-4095-сонли қарорига асосан:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 5 январдаги ПҚ-4095-сонли Қарорига асосан 2019-2021 йилларда вилоятда 18 та меҳмонхона қуриш учун инвестицион лойиҳалар рўйхати шакллантирилди, булардан 10 таси 3 ва 4* меҳмонхона синфига мансуб. 2000га яқин қўшимча хоналар ва 410 та қўшимча иш ўрин ташкил этилади. Китоб туманида 1 та 40 ўринли "Gissar Asia" меҳмонхонаси ишга тушди. Жорий йил сентябр ойида "Тараққиёт" МЧЖ томонидан амалга оширилаётган 7 қаватдан иборат 340 ўринли ҳамда 50 та иш ўрин очилиши режалаштирилган меҳмонхона лойиҳасининг ишга тушиши кутилмоқда. Жорий йил 4 чорақда "Исаева Наргиза" ХК томонидан амалга оширилаётган 4 қаватдан иборат 100 ўринли ҳамда 20 та иш ўрин очилиши режалаштирилган меҳмонхона лойиҳасининг ишга тушиши кутилмоқда. Бундан ташқари жорий йил 4 чорақда "Фахриддин" ХК томонидан амалга оширилаётган 4 қаватли 50 ўринли ҳамда 25 та иш ўрни очилиши режалаштирилган меҳмонхона лойиҳасининг ишга тушиши кутилмоқда.

6. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 5 январдаги ПФ-5611-сонли Фармони 2-илоvasи билан тасдиқланган "2019-2015 йилларда Ўзбекистон Республикасида туризм соҳасини ривожлантириш Концепциясини амалга ошириш бўйича 2019 йилга мўлжалланган чора-тадбирлар режасига асосан:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 5 январдаги ПФ-5611-сонли Фармони 2-илоvasи билан тасдиқланган "2019-2015 йилларда Ўзбекистон Республикасида туризм соҳасини ривожлантириш Концепциясини амалга ошириш бўйича 2019 йилга мўлжалланган чора-тадбирлар режаси"нинг 6-бандига мувофиқ, Республиканинг ҳар бир ҳудудидagi сайёҳлар кўп ташриф буюрадиган жойлар ва маршрутларида санитар-гигиена шохобчаларини ташкил этиш вазифаси белгиланган. Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 5 январдаги "Туризм тармоғини жадал ривожлантиришга оид чора-тадбирлар тўғрисида"ги ПҚ-4095-сон Қарорининг 9-бандига мувофиқ тадбиркорлик субъектларига намунавий, шу жумладан тармоқли лойиҳалар асосида замонавий санитар-гигиеник шохобчаларни қуриш учун 80-100 квадрат метр ўлчамда ер майдонларини электрон аукционга қўймасдан олиш учун Ўзбекистон Республикаси Туризмни ривожлантириш давлат қўмитасининг илтимосига кўра устуворлик ҳуқуқи тақдим этилиши белгиланган [5].

Берилган топшириқ ижроси бўйича Қашқадарё вилоятидаги замонавий санитар-гигиеник шохобчалар қуриш бўйича тадбиркорлик субъектларига тавсия этиладиган 54 та (3.859 м²) ер майдонлар ажратилди шундан:

Қарши шаҳрида - 10, Шаҳрисабз шаҳрида - 4, Косон туманида - 4, Муборак тумани - 3, Чироқчи туманида - 4, Миришкор туманида - 2, Қамаш тумани - 2, Қарши тумани - 4, Китоб тумани - 3, Деҳқонобод тумани - 3, Шаҳрисабз тумани - 4, Яккабоғ туманида - 2, Касби туманида

– 4, Нишон туманида – 5 та санитар-гигиена шахобчалари қурилган. Ушбу маълумотлардан келиб чиққан холда 2 та тадбиркор мурожаати бўйича 15 та замонавий санитар-гигиена шахобчаси қурилиши режалаштирилган [6].

7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 8 мартдаги "Қашқадарё вилоятининг туризм салоҳиятидан самарали фойдаланиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 198-сонли қарорига асосан:

Вилоятнинг туристик салоҳияти миллий маданияти, миллий кийимлари, уйинлари ва урф одатлари тўғрисида 7 та видеороликлар тайёрланди.

4-9 январ кунлари "ZO'R TV" телеканалининг "Сирли Ўзбекистон" курсатувининг Қашқадарё вилояти туристик салоҳияти тўғрисидаги сони суръатга олинди. 29-30 январ кунлари "МУ5" телеканалининг "Хўш кўрдик" курсатувининг Қашқадарё вилояти Китоб ва Косон туманлари туристик салоҳияти тўғрисидаги сони суръатга олинди. 8-9 феврал кунлари Шаҳрисабз шаҳрида биринчи "Info-Tour" бўлиб ўтди. Тадбирда 40 дан ортиқ туристик ташкилотлар, 20 дан ортиқ оммавий ахборот воситалари вакиллари, инвесторлар ва блогерлар иштирок этишди. Тавфсилотлар оммавий ахборот воситалари орқали 30 га яқин мақолаларда chop этилди, 10 дан ошиқ кўрсатув, эшиттириш ва чиқишларда намоёйиш этилди. Матбуот хизмати томонидан ҳар бир маълумот рус, инглиз, араб, италиян ва немис тилларида таржима қилиниб интернет орқали бутун дунёга ёритиб берилди ва ҳозирги кунга қадар ушбу маълумотларни миллиондан ортиқ интернет фойдаланувчилари кузатдилар. 21-22 март кунлари "II Халқаро Миллий либослар фестивали"ни ёритиш мақсадида Қирғизистоннинг "Ынтымак TV", Ўзбекистоннинг "МУ5", "ZO'R TV", "DUNYO BO'YLAB", "Madaniyat va ma'rifat", "O'zbekiston 24" телеканаллари томонидан 10 дан ошиқ кўрсатувлар тайёрланди. 16-апрель куни Россиянинг "РенТВ" канали ижодкорлари Шаҳрисабз шаҳрида суръатга олиш ишларини амалга оширди. 20-апрель Ҳиндистоннинг "Emmy Entertainment" канали ижодкорлари Шаҳрисабз шаҳрида суръатга олиш ишларини амалга оширди. 6-12 май кунлари "Sevimli" ва "BBC" телевидениялари ҳамкорликда "Катта Лангар қуръони" ҳақида хужжатли фильм суръатга олинди. 11-15 май кунлари "Dunyo bo'ylab" телеканали билан ҳамкорликда Варганза, Ҳазрати Башир, Фелон, Сувтушар, Сарчашма, қишлоқларида ташкил этилаётган янги туризм йўналишлари тўғрисида "Тавсилот", "Бориб Кўрамиз" (3 та сон) кўрсатувлари тасвирга олинди. 16-22 май кунлари "Sevimli" ва "BBC" телевидениялари ҳамкорликда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 8 мартдаги 198-сон "Қашқадарё вилоятининг туризм салоҳиятидан самарали фойдаланиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорида кўрсатилган Варганза, Ҳазрати Башир, Фелон, Сувтушар, қишлоқларида ташкил этилаётган янги туризм йўналишлари, Китоб кенглик станцияси, "Сийпантош" ёдгорлиги ва унинг атрофидаги туристик масканлар ҳақида кўрсатувлар суръатга олинди [7].

13-июнь куни Қозоғистоннинг "KazakTV" канали ижодкорлари Шаҳрисабз шаҳрида суръатга олиш ишларини амалга оширди. 14-июнь куни Эроннинг "Channal 1" канали ижодкорлари Шаҳрисабз шаҳрида

суръатга олиш ишларини амалга оширди. Вилоятда 30 дан ортиқ туристик инвестицион лойиҳалар бўлиб, Ташқи ишлар вазирлиги, Ўзбекистонни чет элдаги элчихоналари Буюк Британия, Польша ва Эрон тдавлатлари элчилари ҳамда Ташқи савдо ва Инвестиция бошқармаси билан ҳамкорликда инвесторларга тарғибот этилмоқда. Туристтик салоҳиятни тарғиб этувчи тарғибот материаллари тайёрланиб меҳмонхоналар ва ахборот марказларига бепул тақдим этилмоқда. 27-31-июнь кунлари Китоб туманидаги Варганза, Ҳазрати Башир, Шаҳрисабз туманидаги Филон, Кўл, Сувтушар, Сарчашма, Яккабоғ туманидаги Татар, Зармаст ва Вари қишлоқларида "Оилавий меҳмон уйи"лари ташкил этиладиган ва ташкил этилган хонадон вакиллари туристларга хизмат кўрсатишга тайёрлаш, маҳаллий аҳоли вакиллари экскурсия, гид ва йўриқчи-кузатувчи сифатида тайёрлаш учун бепул махсус ўқув-амалий курсларини ташкил этди. Ўқув-семинарларда 139 та хонадон вакиллари "Оилавий меҳмон уйлари ташкил этиш" курсида иштирок этди. Хонадон вакилларида 43 та фуқарога "Экскурсия, гид ва йўриқчи-кузатувчилар тайёрлаш" курслари ташкил этилди. Умумий ўқув-семинарлардан ташқари, хонадонларда индивидуал амалий сабоқлар ҳам олиб борилди. Вилоятнинг туристик салоҳиятини тарғибот қилиш мақсадида бугунги кунгача 30 яқин маҳаллий ҳамда хорижий оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирокида тасвирга олиш ишлари амалга оширилди. Бунда ҳар бир туман туристик салоҳияти инобатга олиниб кўрсатувлар тайёрланди [8].

Шу жумладан, вилоятда 1 043 та археологик, 208 та меъморий, 27 та диққатга сазовор жой, 43 та монументал жами 1 321 та моддий-маданий мерос объектлари объектлари, 50 та жойлаштириш воситалари (2646 ўрин), 100 тадан ортиқ миллий ва европа таомлари тайёрлайдиган ресторан ҳамда миллий услубдаги чойхоналар, 18 та туроператорлик субъектлари фаолият кўрсатмоқда.

Шу билан биргаликда, 17 та туристик синфга мансуб автотранспорт воситалари, 43 та ҳамроҳ-таржимонлар сайёҳларга хизмат кўрсатмоқда.

2018 йилнинг январь-ноябрь ойларида вилоятга жами 1,4 млн туристлар ташриф буюрган бўлиб, шундан 62,7 минг нафари хорижий сайёҳларни ташкил этади. Хорижлик сайёҳлар сони икки баробарга ошган.

Маълумот учун: Сайёҳларнинг асосий қисми Европа (46,4% – Италия, Франция, Германия, Испания, Буюк Британия), қўшни мамлакатлар 27,4%, Жанубий-Шарқий Осиё мамлакатлари 12,6%.

II. Туризм инфратузилмасини ривожлантириш, тарғибот-ташвиқот ишлари бўйича 2018 йилда амалга оширилган ишлар.

Туризм соҳасини ривожлантириш бўйича 2018 йилнинг 11 ойида 183 млрд.сўмлик 54 та лойиҳалар амалга оширилди. Жумладан, 810 ўринга эга бўлган 11 та жойлаштириш воситалари, 21 та ресторанлар ва кафелар, 4 та туроператорлик субъектлари ташкил қилинди. 13 та туристик классдаги автобус ва микроавтобуслар, 4 та электромобиллар олиб келинди. Автотранспорт воситалари, сигвейлар ва велосипедларни ижарага бериш

йўлга қўйилди.

2018 йилда Тошкент шаҳридан Шаҳрисабз шаҳригача тез юрар (Афросиёб) поезда қатнови йўлга қўйилди. Қарши халқаро аэропортини "Очиқ Осмон" тизимида ишлаши учун самарали ишлар амалга оширилди.

Қарши халқаро аэропорти, Шаҳрисабз темир йўл вокзали,

"Шаҳрисабз шаҳри тарихий маркази" ҳудудлари туристик мажмуаларида бепул "Wi-Fi" зоналари, туристик ахборот марказлари, сайёҳлар учун махсус симкарталар сотиш ташкил этилди, 9 та миллий ва хорижий валюталарда пул айирбошлаш шаҳобчалари (банкоматлар) ўрнатилди.

Вилоят ва Шаҳрисабз шаҳрининг туристик хариталари, туристик буклет, флаер ва китобчалар ишлаб чиқилиб, ахборот марказлари орқали бепул тарқатилиши йўлга қўйилди. Туристик салоҳиятини кенг реклама қилиш мақсадида 50 дан хорижий оммавий ахборот воситалари жалб қилиниб, тарғибот ишлари олиб борилди. Республика ҳудудларида вилоятнинг туристик салоҳиятини тарғиб қилувчи 100 та тарғибот-реклама баннерлари ўрнатилди.

Сайёҳларни жалб қилиш ва уларнинг бўш вақтларини мароқли ўтказиш мақсадида 2018 йилда:

- Амир Темур таваллудининг жорий йилда 682 йиллик юбилейини нишонлаш ва ҳар йили анъанавий шаклда ўтказиб бориш таъминланди ва жорий йилнинг 9 апрелида "Халқаро пресс клуб" билан ҳамкорликда тантанали равишда нишонланди.

- 21-22 март кунлари Шаҳрисабз шаҳрида "Халқаро Миллий либослар фестивали" ўтказилди ва ушбу фестиваль ҳар йили "Наврўз" байрами кунларида нишонланиши белгилаб қўйилди.

- Июнь ойида Шаҳрисабз туманида "Ҳисор тоғлари" экофестивалини;

- Йил давомида Шаҳрисабз шаҳри "Оқ сарой" мажмуасида фольклор-этнографик ҳамда театрлаштирилган томошалари ўтказиб борилди;

- 6-10 сентябр кунлари Шаҳрисабз шаҳрида "Халқаро мақом санъати анжумани". Анжуман доирасида ҳунармандлар фестивали, фольклор гуруҳлар конкурслари юқори даражада ўтказилди.

Хулоса ўрнида айтишимиз мумкинки, Қашқадарё вилоятини ривожлантириш мақсадида 2018-2019-йилларда қабул қилинган туризм соҳасидаги меъёрий ҳужжатлар ушбу ҳудудда туризмнинг ҳар хил турлари, хусусан, экотуризм, зиёраттуризм, саргузашт туризмни ривожлантириш имконини берди. Шунингдек, Шаҳрисабз ва Қашқадарё вилоятининг бошқа шаҳарларида ўтказилган фестиваллар сайёҳлар оқимини ошириб, бутун вилоят иқтисодиётини ҳар томонлама юксалтиришга ижобий таъсир кўрсатди.

Фойдаланган адабиётлар

1. Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги давлат расмий ахборот манбаи ва мамлакатдаги етакчи ахборот агентлигидир "Соҳибқирон Амир Темур билан боғлиқ Тарағай қишлоғи тоғли туризм масканига айланади", 03.03.2021 <https://uza.uz/uz/posts/sohibqiron-amir-temur-bilan-bogliq-taragay-qishlogi>

togli-turizm-maskaniga-aylanadi_245976

2. Қодиров Л. Х., Равшанов Д. С., Қашқадарё вилоятида туризм соҳасини ривожлантириш истиқболлари "Барқарор рақобатбардош туристик ҳудудларни шакллантиришнинг устувор йўналишлари: инновацион бошқарув, хориж тажрибаси ва ривожлантириш стратегиялари". Республика илмий-амалий анжумани материаллари. 2018 йил 14 декабр: - Бухоро : Sadriddin Salim Buxoriy" Durdona нашриёти, 2018.- 424 б.

3. Қашқадарё вилояти Туризм ва маданий мерос бош бошқармаси жорий архив фонди материаллари. 2019 йил июль.

4. Jo'rayeva S. N. O'zbekistonning janubiy hududidagi ziyoratgohlar tarixi va ularning mahalliy aholi hayotida tutgan o'rni. - Avtoref T.f.d. - Toshkent, 2022. - 43b.

5. Ҳалқ сўзи газетаси, 2018 йил 20 июн

6. Қонунлар ва фармонлар мазмун моҳияти ҳақида батафсил: <https://lex.uz/docs/4474527>, Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари тўплами (More about the essence of the content of laws and decrees: <https://lex.uz/docs/4474527>, Collection of Legislation of the Republic of Uzbekistan). - Тошкент, 2018г2019. 31-сон. 782-модда.

7. Қашқадарё вилоятининг мавжуд туристик салоҳияти ва соҳани ривожлантиришнинг устувор вазифалари тўғрисида тезислар (Theses on the existing tourist potential of Kashkadarya region and priorities for the development of the industry) // Information of the Department of Cultural Heritage of Kashkadarya region. ? Қарши шаҳри, 2021 йил 19 март

8. Қашқадарё вилояти Маданий мерос бошқармаси томонидан бажарилган ишлар юзасидан маълумотлар// Қашқадарё вилояти маданий мерос бошқармаси маълумоти ? Қарши шаҳри, 2019 йил 19 март.

Аннотация: Ушбу мақолада Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М.Мирзиёевнинг Қашқадарё вилоятида туризмни ривожлантиришга қаратилган асосий фармон ва қарорлари уларнинг ижроси ҳақида сўз боради. Мазкур меъёрий ҳужжатлар асосида вилоятда туризм соҳасини яхшилаш бўйича қандай чора-тадбирлар кўрилганини ўргандик.

Аннотация: В данной статье рассмотрены основные указы и постановления Президента Республики Узбекистан Ш.М.Мирзиёева направленные на развитие туризма в Кашкадарьинской области и их реализация. Изучены какие меры были предприняты для улучшения туристической сферы в регионе на основе данных нормативно правовых документов.

Abstract: This article discusses the main decrees and resolutions of the President of the Republic of Uzbekistan Sh.M. Mirziyoyev aimed at developing tourism in the Kashkadarya region and their implementation. We studied what measures were taken to improve the tourism sector in the region based on these regulatory documents.

YANGI O'ZBEKISTON SHAROITIDA TA'LIM ISLOHOTLARI

Ўроқова Н.С.

Қарши давлат университети

Калитли сўзлар: таълим, ислоҳот, қарор, фармон, олий таълим, глобаллашув, нодавлат таълим ташкилоти, мактабгача таълим, мактаб таълими, концепция, Учинчи Ренессанс, Янги Ўзбекистон.

Янги Ўзбекистон шароитида барча соҳада амалга оширилаётган ислоҳотлар билан бир қаторда таълим тизимида ҳам кенг қўламли ислоҳотлар амалга оширилмоқда. Эртанги кунимиз давомчилари бўлган ёш авлодни ҳар томонлама дунёқарашини кенгайтириш, билимини бойитиш ва бугунги замонавий илм-фан чўққиларини забт этишлари учун барча шароитлар етарли.

Сўнгги йилларда таълим соҳасининг барча босқичларини замонавий талаблар асосида ташкил этиш амалга оширилмоқда. Жумладан, таълим тизимидаги ислоҳотлар ва амалий чора-тадбирлар мактабгача таълим, умумий ўрта ва ўрта махсус таълим, олий таълим, олий таълимдан кейинги таълим, кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш, мактабдан ташқари таълим йўналишларининг барчасида ислоҳотлар самарадорлиги изчиллик билан йўлга қўйилмоқда.

Демак, амалга оширилаётган ислоҳотларнинг, аввало, мактабгача таълим ва тарбия соҳасидан бошланиши бугунги кунда ушбу соҳага алоҳида эътибор берилаётганлигидан дарак беради. Бугунги глобаллашув жараёнида болалар тарбиясида энг асосий бўгин ҳисобланган мактабгача таълим тизимининг жамиятимиз ҳаётидаги ўрни ва аҳамияти беқиёс ҳисобланади. Мазкур соҳага бўлган эътибор мамлакатнинг эртанги тараққиёти учун мустаҳкам замин яратади. Мазкур соҳада амалга оширилаётган ислоҳотларнинг ҳуқуқий асоси сифатида "Мактабгача таълим ва тарбия тўғрисида"ги Қонунни келтиришиз мумкин. Мазкур Қонунда мактабгача таълим ва тарбия соҳасидаги давлат сиёсатининг асосий йўналишлари, мактабгача таълим ва тарбия олишга доир давлат кафолатлари ва бошқа шунга ўхшаш масалалар белгилаб қўйилди.

Шунингдек, йирик шаҳарларимиздан тортиб, чекка туманлар, қишлоқ ва овулларимизда янги-янги замонавий боғчалар барпо этилмоқда. Қисқа вақт ичида республикамызда боғчалар сони 3 баробарга ошиб, болаларни қамраб олиш даражаси 28 фоиздан қарийб 60 фоизга етгани ҳам амалий ҳаракатларнинг натижасидир. Таълим соҳасининг барча босқичларини замонавий талаблар асосида ташкил этиш ва модернизация қилиш бўйича қатор фармон ва қарорлар қабул қилинди.